

**การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบการ
ด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพ
สถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ**

วัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผล
พรเพ็ญ อรัณยนาค

Watcharin Sangsomridpron
Pornpen Aranyanark

กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย

Division of Physical Activity & Health
Department of Health

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาแบบเชิงพรรณนา (Descriptive study) มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ ๒) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นสถานประกอบการฯ เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๘ แห่ง ประกอบด้วย ภาคธุรกิจ จำนวน ๓ แห่ง ร้อยละ ๑๖.๖๗ ภาคกึ่งสวัสดิการ จำนวน ๑๑ แห่ง ร้อยละ ๖๑.๑๑ และภาคสวัสดิการ จำนวน ๔ แห่ง ร้อยละ ๒๒.๒๒ ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินมาตรฐานสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Check List) ตามมาตรฐานที่ได้พิจารณาและจัดทำโดยคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ วิเคราะห์และแปลผลการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์และแปลผลด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษา พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ สถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดำเนินงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานทั้ง ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ โดยด้านอุปกรณ์ออกกำลังกายไม่ได้มาตรฐานมากที่สุดจำนวน ๑๘ แห่ง รองลงมาเป็นด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๗ แห่ง ร้อยละ ๙๔.๔๔ และด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จำนวน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ ตามลำดับ ส่วนการดำเนินการที่ได้ตามมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านการให้บริการ จำนวน ๑๑ แห่ง ร้อยละ ๖๑.๑๑ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว พบว่า ผู้ประกอบการและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และข้อจำกัดด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งภายหลังจากที่ให้คำแนะนำแนวทางในการพัฒนาให้แก่ผู้ประกอบการได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ที่ยังไม่บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน และดำเนินการตรวจประเมินรอบที่ ๒ พบว่า สถานประกอบการ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานถึง ๑๕ แห่ง ร้อยละ ๘๓.๓๓ ซึ่งมีสถานประกอบการฯ ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพียง ๓ แห่ง ร้อยละ ๑๖.๖๗

บทนำ

การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางกายให้แข็งแรงและยังส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น การออกกำลังกายนอกจากจะทำให้ร่างกายแข็งแรง ยังสามารถป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อต่าง ๆ ได้อีก เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด ความดันโลหิตสูง เบาหวานชนิดที่ ๒ ไขมันในเลือดสูงและมะเร็งลำไส้ใหญ่ เป็นต้น ปัจจุบันนี้กระแสในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพด้วยการออกกำลังกายมีมากขึ้นเป็นลำดับ เหตุผลหนึ่งก็คือการออกกำลังกายทำให้ร่างกายของผู้ที่ออกกำลังกายมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์มีภูมิคุ้มกันโรค การมีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกคน การมีสุขภาพดีมิได้มีความหมายเพียงแต่การไม่เจ็บป่วยหรือปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ หากยังครอบคลุมถึงการมีภาวะสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสิ่งแวดล้อม (สมชาย ลีทองอิน , ๒๕๔๖) ^(๗)

ด้วยความสำคัญของการออกกำลังกายที่ประชาชนได้ตระหนักรู้ ทำให้กระแสการออกกำลังกายมีมากขึ้นเป็นลำดับ ภาครัฐและภาคเอกชนได้จัดให้มีสถานที่และเครื่องมือออกกำลังกายไว้บริการเพื่อเป็นสวัสดิการ และเพื่อดำเนินการทางด้านธุรกิจอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ เช่น ฟิตเนส คลับ ฟิสเนสเซ็นเตอร์ ศูนย์ออกกำลังกาย สपोर्टคลับ สโมสรกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น การให้บริการแบ่งตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การบริการเฉพาะสมาชิก เช่น โรงแรม รีสอร์ท คอนโดมิเนียม สถานที่ทำงานในภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และสถานพยาบาล เป็นต้น โดยในเขตชุมชนได้มีการให้บริการสถานที่ออกกำลังกาย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวในเขตชุมชนทั่วประเทศ เพื่อแลกกับค่าใช้จ่ายในการให้บริการที่แตกต่างกันไป โดยยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐใดๆ รับผิดชอบในการให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ออกกำลังกาย การดูแลด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชนผู้ใช้บริการ และปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เฉพาะในการควบคุมมาตรฐานการประกอบธุรกิจประเภทนี้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุมการดำเนินการกิจการดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการศึกษาของ พรเพ็ญ อรัณยธาดา และฉัตรชัย มะสุนสืบ (๒๕๕๖) ^(๒) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้บริการและมาตรฐานการดำเนินงานของสถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๙๘ คนที่มีต่อมาตรฐานของสถานบริการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่และห้องออกกำลังกาย ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือออกกำลังกาย ด้านสมาชิกและการบริการสมาชิก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านความปลอดภัย โดยเทียบกับมาตรฐานของ American College of Sport Medicine (๒๐๐๗) ^(๘) พบว่า ผ่านมาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านสถานที่ ตัวอาคารและ ห้องออกกำลังกาย ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือออกกำลังกาย ด้านสมาชิกและระบบการบริการสมาชิกและระบบการบริการสมาชิก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ส่วนมาตรฐานมาตรฐานด้านความปลอดภัย พบว่า ยังไม่ได้มาตรฐาน

กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีบทบาทรับผิดชอบงานด้านออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนได้ออกกำลังกาย คือ มีสถานที่ในการออกกำลังกาย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้นำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อการคุ้มครองสุขภาพผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และคณะกรรมการสาธารณสุข ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยมีบทบาทจัดทำเกณฑ์มาตรฐานและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสถานประกอบการกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดำเนินการให้ได้ตามมาตรฐานฯ ก่อนที่จะมีมติให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมตามกฎหมาย

ในปี ๒๕๕๗ กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีสถานบริการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน และได้เชิญสถานประกอบกิจการฯ เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑๘ แห่ง โดยได้ทำ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับกรมอนามัย ในการพัฒนาสถานประกอบกิจการฯ ให้เป็นต้นแบบตาม มาตรฐานเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้ดำเนินการเยี่ยมชม ตรวจสอบประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีกระบวนการดำเนินงานในการประเมิน ดังนี้ ๑) ให้ผู้ประกอบการฯ ประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน ๒) คณะกรรมการการประเมินเป็นผู้ประเมิน และให้คำแนะนำ ๓) คณะกรรมการการประเมินตรวจสอบประเมินซ้ำ โดยได้สรุปผลการดำเนินงานดังกล่าว จากการศึกษาเปรียบเทียบ มาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการฯ ก่อนและหลังที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานสถานประกอบกิจการฯ ให้ได้ตามมาตรฐาน กำหนดหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป เพื่อการส่งเสริมผลประโยชน์ทางการค้าของสถานประกอบกิจการฯ และเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ออกกำลัง กายเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการฯ
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

วิธีการดำเนินงาน

๑. เสนอรายชื่อคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการ ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลงนามแต่งตั้ง
๒. ประชุมคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออก กำลังกายเพื่อสุขภาพเพื่อจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
๓. จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
๔. จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลัง กายเพื่อสุขภาพ กับกรมอนามัย ในการพัฒนาสถานประกอบกิจการฯ ให้เป็นต้นแบบตามมาตรฐาน พร้อม ประชุมชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแก่ผู้ประกอบการฯ ๑๘ แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ ตามคู่มือเกณฑ์มาตรฐานประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านอุปกรณ์ออกกำลังกาย ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านความปลอดภัย และมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน พร้อมทั้งให้ผู้ประกอบการประเมินตนเองตามมาตรฐาน
๕. เสนอกรมอนามัยแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินมาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออก กำลังกายเพื่อสุขภาพ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการ ประกอบด้วย อนุกรรมการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ผู้แทนสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม กรมอนามัย และผู้แทนศูนย์อนามัยทั้ง ๑๓ แห่ง
๖. ตรวจสอบเยี่ยมและประเมินมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการฯ รอบที่ ๑ ตามเกณฑ์ มาตรฐาน พร้อมให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐาน

๗. แจ้งผลการประเมิน และแนวทางการพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพสู่มาตรฐาน ให้ผู้ประกอบการฯ ทุกแห่งทราบ

๘. ตรวจสอบและประเมินมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการฯ โดยคณะกรรมการ ประเมิน รอบที่ ๒

๙. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ โดยวิเคราะห์ และแปลผลเป็นค่าความถี่ และร้อยละ

ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๕๗ – กันยายน ๒๕๕๘

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยใช้แบบประเมินมาตรฐาน สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Check List) โดยมีสถานประกอบกิจการด้านการ ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตการศึกษา

๑. ขอบเขตของประชากร

สถานบริการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถานประกอบกิจการด้าน การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จำนวน ๑๘ แห่ง โดยมีรูปแบบการให้บริการแบ่งออกเป็นภาคธุรกิจ จำนวน ๓ แห่ง ภาคกึ่งสวัสดิการ จำนวน ๑๑ แห่ง และภาคสวัสดิการ จำนวน ๔ แห่ง

๒. ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Check List) ตามมาตรฐานที่ได้พิจารณาและจัดทำโดยคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถาน ประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ^(๑) มีองค์ประกอบ ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านอุปกรณ์ออกกำลังกาย ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านความปลอดภัย และมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

ผลการศึกษา

๑. ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

๑.๑ ส่วนใหญ่สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ที่เข้าร่วมโครงการมีลักษณะ การให้บริการเป็นแบบกึ่งสวัสดิการ จำนวน ๑๑ แห่ง ร้อยละ ๖๑.๑๑ รองลงมาเป็นแบบสวัสดิการ จำนวน ๔ แห่ง ร้อยละ ๒๒.๒๒ และแบบธุรกิจ จำนวน ๓ แห่ง ร้อยละ ๑๖.๖๗ ตามลำดับ

๑.๒ บุคลากรผู้ให้บริการออกกำลังกาย พบว่า ส่วนใหญ่มีบุคลากรน้อยกว่า ๑๐ คน จำนวน ๑๒ แห่ง ร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมามี ๑๐-๒๐ คน จำนวน ๔ แห่ง ร้อยละ ๒๒.๒๒ ตามลำดับ โดยมีระดับการศึกษา สูงสุดระดับปริญญาตรีด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาหรือพลศึกษา จำนวน ๑๕๐ คน ร้อยละ ๘๑.๔๖ รองลงมา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๒ คน ร้อยละ ๗.๓๒ และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๓ ปี จำนวน ๑๕๘ คน ร้อยละ ๘๖.๓๔ รองลงมา มากกว่า ๓ ปี จำนวน ๔ คน ร้อยละ ๒.๔๓

๑.๓ สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ให้บริการออกกำลังกาย ตั้งแต่ ๑๐๐-๑,๐๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๑๐ แห่ง ร้อยละ ๕๕.๕๖ รองลงมา ตั้งแต่ ๑,๐๐๑-๒,๐๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๖ แห่ง ร้อยละ ๓๓.๓๓

๒ ข้อมูลการประเมินมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพตามองค์ประกอบมาตรฐาน ๕ ด้าน

ตารางที่ ๑ ผลการประเมินมาตรฐานการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ก่อนเข้าร่วมโครงการ

มาตรฐาน	ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน		รายละเอียด
	ประเมินตนเอง	ประเมินโดยคณะกรรมการรอบที่ ๑	
๑. อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ผ่าน ๔ แห่ง (๒๒.๒๒%) ไม่ผ่าน ๑๔ แห่ง (๗๗.๗๘%)	ผ่าน ๑ แห่ง (๕.๕๖%) ไม่ผ่าน ๑๗ แห่ง (๙๔.๔๔%)	๑) ไม่มีแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการ ๑๐ แห่ง ๒) การระบายอากาศในห้องออกกำลังกายไม่เพียงพอ ๗ แห่ง ๓) แสงสว่างในห้องออกกำลังกายมีไม่เพียงพอ และพื้นที่ให้บริการออกกำลังกายแบ่งไม่เป็นสัดส่วน ๔ แห่ง ๔) ตัวอาคารมีรอยแตกร้าว หรือไม่ปลอดภัยและถึงดับเพลิงแบบมือถือ มีไม่เพียงพอ ๓ แห่ง
๒. อุปกรณ์ออกกำลังกาย	ผ่าน ๕ แห่ง (๒๗.๗๘%) ไม่ผ่าน ๑๓ แห่ง (๗๒.๒๒%)	ไม่ผ่านทั้ง ๑๘ แห่ง (๑๐๐%)	๑) อุปกรณ์ออกกำลังกายมีป้ายคำแนะนำ คำเตือนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่ครบทุกเครื่อง ๑๓ แห่ง ๒) การจัดวางอุปกรณ์ออกกำลังกายมีระยะห่างไม่เหมาะสม ๑๒ แห่ง ๓) ไม่มีระบบตรวจสอบอุปกรณ์ออกกำลังกาย ๑๐ แห่ง

มาตรฐาน	ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน		รายละเอียด
	ประเมินตนเอง	ประเมินโดยคณะกรรมการรอบที่ ๑	
๓. การให้บริการ	ผ่าน ๑๒ แห่ง (๖๖.๖๗%) ไม่ผ่าน ๖ แห่ง (๓๓.๓๓%)	ผ่าน ๑๑ แห่ง (๖๑.๑๑%) ไม่ผ่าน ๗ แห่ง (๓๘.๘๘%)	๑) ไม่มีการให้บริการตรวจคัดกรองสุขภาพแก่สมาชิกก่อนให้บริการ ๖ แห่ง ๒) ไม่มีระบบการบันทึกการแนะนำและการจัดโปรแกรมออกกำลังกาย ๕ แห่ง ๓) ห้องออกกำลังกายไม่มีป้ายคำแนะนำ คำเตือนการออกกำลังกาย ๓ แห่ง ๔) น้ำดื่มไม่เพียงพอ ๒ แห่ง
๔. บุคลากรผู้ให้บริการ	ผ่าน ๙ แห่ง (๕๐%) ไม่ผ่าน ๙ แห่ง (๕๐%)	ผ่าน ๕ แห่ง (๒๗.๗๘%) ไม่ผ่าน ๑๓ แห่ง (๗๒.๒๒%)	๑) บุคลากรไม่ได้รับการอบรมหรืออบรมไม่ครบหลักสูตรผู้ฝึกสอนการออกกำลังกาย ๑๐ แห่ง ๒) บุคลากรได้รับการฟื้นฟูวิชาการไม่ครบทุกคน ๗ แห่ง ๓) บุคลากรมีไม่เพียงพอ ๕ แห่ง
๕. ความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	ผ่าน ๘ แห่ง (๔๔.๔๔%) ไม่ผ่าน ๑๐ แห่ง (๕๕.๕๖%)	ผ่าน ๔ แห่ง (๒๒.๒๒%) ไม่ผ่าน ๑๔ แห่ง (๗๗.๗๘%)	๑) ไม่มีระบบการส่งต่อผู้ป่วย ๑๐ แห่ง ๒) ไม่มีแผนฉุกเฉินและการซ้อมแผน ๙ แห่ง ๓) ไม่มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๕ แห่ง

จากตารางที่ ๑ สรุปผลได้ดังนี้

๑. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานในภาพรวม พบว่า จากการประเมินตนเองของสถานประกอบกิจการฯ ดำเนินการผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน ๔ แห่ง ร้อยละ ๒๒.๒๒ และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ แต่ผลการประเมินของคณะกรรมการ รอบที่ ๑ พบว่า สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดำเนินการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐

๒. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานแต่ละด้าน พบว่า สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดำเนินการผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุดในด้านการให้บริการรองลงมา คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และ ด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

๓. ผลการประเมินตนเองของสถานประกอบกิจการฯ พบว่า สถานประกอบกิจการ ดำเนินการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุดในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ รองลงมา คือ อุปกรณ์ออกกำลังกาย จำนวน ๑๓ แห่ง ร้อยละ ๗๒.๒๒ และด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จำนวน ๑๐ แห่ง ร้อยละ ๕๕.๕๖ แต่ผลการประเมินของคณะกรรมการ รอบที่ ๑ พบว่า สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ดำเนินการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุดในด้านอุปกรณ์ออกกำลังกาย จำนวน ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๗ แห่ง ร้อยละ ๙๔.๔๔ และด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จำนวน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ ซึ่งมีรายละเอียดผลการประเมินสถานประกอบกิจการที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. มาตรฐานด้านอุปกรณ์ออกกำลังกายไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ โดยพบว่า อุปกรณ์ออกกำลังกายมีป้ายคำแนะนำ คำเตือนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ครบทุกเครื่องมากที่สุด ๑๓ แห่ง รองลงมาคือการจัดวางอุปกรณ์ออกกำลังกายมีระยะห่างไม่เหมาะสม ๑๒ แห่งและไม่มีระบบตรวจสอบอุปกรณ์ออกกำลังกาย ๑๐ แห่งตามลำดับ

๒. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑๗ แห่ง ร้อยละ ๙๔.๔๔ โดยพบว่า ห้องออกกำลังกายไม่มีแผนผังแสดงพื้นที่การให้บริการมากที่สุด ๑๐ แห่ง รองลงมาคือการระบายอากาศในห้องออกกำลังกายไม่เพียงพอ ๗ แห่งและแสงสว่างในห้องออกกำลังกายมีไม่เพียงพอ และพื้นที่ให้บริการออกกำลังกายแบ่งไม่เป็นสัดส่วน ๔ แห่ง ตามลำดับ

๓. มาตรฐานด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ โดยพบว่า ไม่มีระบบการส่งต่อผู้ป่วย กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินมากที่สุด ๑๐ แห่ง รองลงมาคือไม่มีแผนฉุกเฉินและการซ้อมแผนอัคคีภัยและการช่วยชีวิต ๙ แห่งและไม่มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๕ แห่ง ตามลำดับ

๔. มาตรฐานด้านบุคลากรผู้ให้บริการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๑๓ แห่ง ร้อยละ ๗๒.๒๒ โดยพบว่า บุคลากรไม่ได้รับการอบรมหรืออบรมไม่ครบหลักสูตรผู้ฝึกสอนการออกกำลังกายมากที่สุด ๑๐ แห่ง รองลงมาคือ บุคลากรได้รับการฟื้นฟูวิชาการไม่ครบทุกคน ๗ แห่ง และบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการสมาชิกทั้งใช้และไม่ใช้อุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ๕ แห่ง ตามลำดับ

๕. มาตรฐานด้านการให้บริการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ๗ แห่ง ร้อยละ ๓๘.๘๙ โดยพบว่า สถานประกอบกิจการฯ ไม่มีการให้บริการตรวจคัดกรองสุขภาพแก่สมาชิกก่อนให้บริการมากที่สุด ๖ แห่ง รองลงมาคือ ไม่มีระบบการบันทึกการแนะนำ และการจัดโปรแกรมออกกำลังกาย ๕ แห่ง และห้องออกกำลังกายไม่มีป้ายคำแนะนำ คำเตือนการออกกำลังกาย ๓ แห่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากผลการประเมินโดยคณะกรรมการ รอบที่ ๑ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานประกอบกิจการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพได้ดังนี้

๑. ผู้ประกอบการและบุคลากรสถานประกอบกิจการฯ ขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน

๒. ปัจจุบันยังไม่มีความหมายที่ควบคุมการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๓. บุคลากรขาดทักษะการให้คำแนะนำการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแก่สมาชิก และมีไม่เพียงพอต่อสมาชิก

๔. งบประมาณที่ใช้ดำเนินการพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานค่อนข้างจำกัด

แนวทางการพัฒนาสถานประกอบการกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้ได้ตามมาตรฐาน

จากผลการประเมินรอบที่ ๑ ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำคำแนะนำแนวทางในการพัฒนาสถานประกอบการกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานแก่ผู้ประกอบการและบุคลากรในสถานประกอบการฯ ได้มีความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ที่ยังไม่บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ ๒ แนวทางการพัฒนาสถานประกอบการกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้ได้ตามมาตรฐาน

มาตรฐานที่ยังไม่บรรลุ	แนวทางการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
๑. อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	๑.๑ จัดทำและติดตั้งป้ายแผนผังแสดงพื้นที่ให้บริการ ประกอบด้วย ห้องออกกำลังกาย ทางหนีไฟ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เห็นชัดเจน ๑.๒ เพิ่มพัดลมดูดอากาศในห้องออกกำลังกายให้เพียงพอ เพื่อระบายอากาศให้เพียงพอ ๑.๓ ตรวจสอบและปรับเพิ่มแสงสว่างในห้องออกกำลังกายให้เพียงพอไม่น้อยกว่า ๒๐๐ Lux ๑.๔ จัดแบ่งพื้นที่ให้บริการออกกำลังกายให้เป็นสัดส่วน ได้แก่ พื้นที่จัดวางอุปกรณ์ออกกำลังกาย ๓ ประเภท พื้นที่กิจกรรมออกกำลังกายกลุ่ม ๑.๕ ประสานงานวิศวกรควบคุมอาคารให้ดำเนินการตรวจสอบรับรองความปลอดภัยของอาคารและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ๑.๖ จัดทำและติดตั้งถังดับเพลิงแบบมือถือให้เพียงพอตามมาตรฐาน
๒. อุปกรณ์ออกกำลังกาย	๒.๑ จัดทำและติดตั้งป้ายคำแนะนำ ค่าเตือนการใช้อุปกรณ์เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครบทุกเครื่อง ๒.๒ จัดวางอุปกรณ์ออกกำลังกาย ให้ห่างกันไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และมีช่องทางเดินร่วมไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร เพื่อความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ของสมาชิก ๒.๒ จัดทำบันทึกการตรวจสอบสภาพการใช้งานอุปกรณ์ออกกำลังกายทุกประเภทแบบประจำวัน พร้อมระบุผู้รับผิดชอบ
๓. การให้บริการ	๓.๑ จัดบริการตรวจคัดกรองสุขภาพแก่สมาชิกก่อนให้บริการทุกครั้ง และมีบันทึกการตรวจสุขภาพ ๓.๒ จัดทำป้ายคำแนะนำ ข้อควรระวังในการออกกำลังกาย โดยติดไว้ที่ผนังห้องออกกำลังกายให้เพียงพอ และมองเห็นชัดเจน ๓.๓ จัดหาน้ำดื่มบริการในห้องออกกำลังกายอย่างเพียงพอ และเหมาะสม

มาตรฐานที่ยังไม่บรรลุ	แนวทางการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
๔. บุคลากรผู้ให้บริการ	๔.๑ จัดทำแผนการอบรมบุคลากรหลักสูตรผู้ฝึกสอนการออกกำลังกาย และการฟื้นฟูวิชาการด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยส่งบุคลากรเข้าอบรมให้ครบทุกคน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ๔.๒ กรณีที่บุคลากรมีไม่เพียงพอ ควรจัดแบ่งบุคลากรให้บริการโดยพิจารณาจำนวนสมาชิกที่ใช้บริการตามช่วงเวลา หรือ อบรมอาสาสมัครเพิ่มเติม
๕. ความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	๕.๑ จัดทำแผนฉุกเฉิน ได้แก่ แผนการระงับอัคคีภัย และ แผนการช่วยชีวิต โดยมีการซ้อมแผนฉุกเฉินภายในหน่วยงาน หรือ ร่วมกับหน่วยงานอื่น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ๕.๒ จัดทำผังงาน (Flow Chart) ขั้นตอนการส่งต่อผู้ป่วย โดยระบุชื่อเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ หมายเลขโทรศัพท์ของสถานพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียง กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ติดไว้ในที่มองเห็นชัดเจน ๕.๓ จัดหาอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีบันทึกการตรวจเช็คพร้อมใช้ตลอดเวลา

๓. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ รอบ ๒ หลังเข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ ๓ ผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ รอบ ๒

เกณฑ์มาตรฐาน	ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยคณะกรรมการ		คุณลักษณะที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
	ประเมินรอบที่ ๑ (ก่อนเข้าร่วม)	ประเมินรอบที่ ๒ (หลังเข้าร่วม)	
๑. อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ผ่าน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๕.๕๖) ไม่ผ่าน ๑๗ แห่ง (ร้อยละ ๘๔.๔๔)	ผ่าน ๑๖ แห่ง (ร้อยละ ๘๘.๘๘) ไม่ผ่าน ๒ แห่ง (ร้อยละ ๑๑.๑๑)	๑. การระบายอากาศ การถ่ายเทอากาศในห้องออกกำลังกาย ไม่เพียงพอ จำนวน ๑ แห่ง ๒. ไม่มีทางหนีไฟหรือทางออกฉุกเฉิน จำนวน ๑ แห่ง
๒. อุปกรณ์ออกกำลังกาย	ไม่ผ่าน ๑๘ แห่ง (ร้อยละ ๑๐๐)	ผ่าน ๑๘ แห่ง (ร้อยละ ๑๐๐)	

เกณฑ์มาตรฐาน	ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยคณะกรรมการ		คุณลักษณะที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
	ประเมินรอบที่ ๑ (ก่อนเข้าร่วม)	ประเมินรอบที่ ๒ (หลังเข้าร่วม)	
๓. การให้บริการ	ผ่าน ๑๑ แห่ง (ร้อยละ ๖๑.๑๑) ไม่ผ่าน ๗ แห่ง (ร้อยละ ๓๘.๘๙)	ผ่าน ๑๗ แห่ง (ร้อยละ ๙๔.๔๔) ไม่ผ่าน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๕.๕๖)	ไม่มีการตรวจคัดกรองภาวะ สุขภาพแก่สมาชิก ก่อนการ ให้บริการครั้งแรก เพื่อคัดกรอง ความเสี่ยง เนื่องจากไม่มี เจ้าหน้าที่ประจำ
๔. บุคลากรผู้ให้บริการ	ผ่าน ๕ แห่ง (ร้อยละ ๒๗.๗๘) ไม่ผ่าน ๑๓ แห่ง (ร้อยละ ๗๒.๒๒)	ผ่าน ๑๗ แห่ง (ร้อยละ ๙๔.๔๔) ไม่ผ่าน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๕.๕๖)	ไม่มีบุคลากรให้คำแนะนำการ ออกกำลังกาย
๕. ความปลอดภัยและ มาตรการกรณีเกิดเหตุ ฉุกเฉิน	ผ่าน ๔ แห่ง (ร้อยละ ๒๒.๒๒) ไม่ผ่าน ๑๔ แห่ง (ร้อยละ ๗๗.๗๘)	ผ่าน ๑๘ แห่ง (ร้อยละ ๑๐๐)	

จากตารางที่ ๓ พบว่า สถานประกอบกิจการฯ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕ แห่ง ร้อยละ ๘๓.๓๓ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินของคณะกรรมการ รอบที่ ๑ โดยด้านอุปกรณ์ออกกำลังกายและด้านความปลอดภัย สามารถดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานทั้งหมด ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งมีสถานประกอบกิจการฯ ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพียง ๓ แห่ง ร้อยละ ๑๖.๖๗ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินงานปรับปรุงให้ได้ตามมาตรฐานในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การให้บริการและบุคลากรผู้ให้บริการ ได้แก่ การติดตั้งระบบการระบายอากาศในห้องออกกำลังกาย การสร้างทางหนีไฟหรือทางออกฉุกเฉิน และการจัดหาบุคลากรให้คำแนะนำการออกกำลังกาย ซึ่งได้จัดทำแผนของงบประมาณไว้แล้ว และจะดำเนินการพัฒนา ปรับปรุงให้ได้ตามมาตรฐานต่อไป

ข้อเสนอแนะและวิจารณ์

จากการศึกษา ก่อนการเข้าร่วมโครงการ พบว่า สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ มีการดำเนินงานไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ โดยการดำเนินการไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านอุปกรณ์ออกกำลังกาย จำนวน ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๗ แห่ง ร้อยละ ๙๔.๔๔ และด้านความปลอดภัยและมาตรการ

กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จำนวน ๑๔ แห่ง ร้อยละ ๗๗.๗๘ ตามลำดับ ซึ่งสถานประกอบกิจการฯ ส่วนใหญ่ จำนวน ๑๑ แห่ง ร้อยละ ๖๑.๑๑ ดำเนินงานด้านการให้บริการเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของพรเพ็ญ อรัณยธาดา และฉัตรชัย มะสุนสืบ (๒๕๕๖) ^(๒) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้บริการและมาตรฐานการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการด้านการออก กำลังกายเพื่อสุขภาพ : กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกผู้ใช้บริการ ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าสถานประกอบกิจการฯ ได้มาตรฐานทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ ตัวอาคารและห้องออกกำลังกาย ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือออกกำลังกาย ด้านสมาชิกและระบบการบริการสมาชิก และด้านบุคลากร ผู้ให้บริการมีเพียงด้านความปลอดภัยและขั้นตอนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินเท่านั้นที่ไม่ได้มาตรฐาน ร้อยละ ๓๘.๕ ซึ่งแสดงว่า ทั้งผู้ประกอบการสถานประกอบกิจการฯ และประชาชนผู้ใช้บริการ ขาดความรู้ ความเข้าใจใน เกณฑ์มาตรฐาน เมื่อมีการจัดถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้คำแนะนำแนวทางการแนวทางในการพัฒนาสถาน ประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานแก่สถานประกอบกิจการฯ ได้มี ความรู้ ความเข้าใจแนวทาง วิธีการที่จะพัฒนาสถานประกอบกิจการฯ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้ง ๑๘ แห่ง พบว่า สถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมีการดำเนินงานผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๕ ด้าน เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๕ แห่ง ร้อยละ ๘๓.๓๓ จากเดิมไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง ๑๘ แห่ง ร้อยละ ๑๐๐ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินงานปรับปรุงให้ได้ตามมาตรฐาน แต่เป็นเพียงสถาน ประกอบกิจการฯ บางแห่งเท่านั้น

จากการศึกษานี้ การพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้ได้ตาม มาตรฐาน นั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์มาตรฐานให้แก่ผู้ประกอบการ และประชาชน ผู้ใช้บริการได้รับรู้ และเข้าใจอย่างต่อเนื่องโดยผ่านสื่อต่างๆ ทุกช่องทาง ทำให้ผู้ประกอบการได้เล็งเห็น ประโยชน์ที่เกิดขึ้น เมื่อได้ดำเนินงานตามมาตรฐาน จะทำให้ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการพัฒนาสถาน ประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการเกิด ความมั่นใจด้านความปลอดภัยและ พึ่งพอใจสูงสุดในการใช้บริการ โดยพบว่า คุณภาพมาตรฐานอุปกรณ์ออก กำลังกาย มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และบุคลากรผู้ให้บริการ มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เขมวิภา วัฒนจินดาเลิศ (๒๕๔๙) ^(๓) , นครเศรษฐ กมลสุทธิ และคณะ (๒๕๔๘) ^(๔) , รุจิพจน์ อินทร์สุวรรณ (๒๕๔๙) ^(๕) และนาถนัฐฐา ชุ่มจันทร์ (๒๕๔๗) ^(๖) ที่ต่างศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครการใช้บริการในฟิตเนส สมาชิกจะให้ความสำคัญต่อทำเล ที่ตั้ง อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ดีมีความปลอดภัยในการใช้งาน และอุปกรณ์ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน

การนำไปใช้ประโยชน์

ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะพัฒนาเครื่องมือในการประเมิน เพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานสถาน ประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของการ บริหารจัดการและการดำเนินการสถานประกอบกิจการฯ

ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษา

๑. ระยะเวลาในการศึกษาค่อนข้างจำกัด
๒. ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ให้ได้ตามมาตรฐานของสถานประกอบกิจการฯ

๓. ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่ควบคุมการดำเนินงานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์การศึกษา โดยได้รับความช่วยเหลือและความกรุณาจากนางพรเพ็ญ อรัญยะนาถ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสถานบริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย และคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำการศึกษารวมถึงให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดเวลา การศึกษา ซึ่งส่งผลให้งานศึกษานี้ทรงคุณค่าทางวิชาการ นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือ และความอนุเคราะห์จากผู้ประกอบการสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ศึกษา ตลอดระยะเวลาทำการศึกษา ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านดังรายนามที่กล่าวข้างต้นมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

๑. กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗.๒๕๕๗.(อัดสำเนา)
๒. พรเพ็ญ อรัญยะนาถ และฉัตรชัย มะสุนส์ .(๒๕๕๖). ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้บริการและมาตรฐานการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรณีศึกษาสมาชิกผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร.วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มีนาคม ๒๕๕๖). กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๓. เขมวิภา วัฒนจินดาเลิศ.(๒๕๔๙).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานออกกำลังกายในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่มคนทำงานในเขตสีลม. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเกริก.
๔. นรเศรษฐ์ กมลสุทธิ และคณะ.(๒๕๔๘).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจสมัครสมาชิกฟิตเนส เซ็นเตอร์.สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยสยาม,สาขาวิชาการตลาด.
๕. รุจิพจน์ อินทร์สุวรรณ.(๒๕๔๙).ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการที่ศูนย์ออกกำลังกาย อนันต์ไลน์ ฟิตเนส ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,สาขาวิชาการตลาด
๖. นาถนัฐฐา ชุ่มจันทร์ .(๒๕๔๗). พฤติกรรมและปัจจัยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเครื่องออกกำลังกาย.วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,บัณฑิตวิทยาลัย,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,สาขาวิชาธุรกิจอุตสาหกรรม.
๗. สมชาย ลีทองอิน.(๒๕๔๖). ทางเลือกใหม่ของการออกกำลังกาย.วารสารอนามัยและสิ่งแวดล้อม ๗ , ๒ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๔๖): หน้า ๓๓-๓๗
๘. American College of Sport Medicine, ๗th edition. (๒๐๐๗). ACSM's Guidelines for Exercise Testing and Prescription. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.